

Naar speerpunten Rsa 2019 – 2022

Inleiding

In deze bijlage geven we het proces van overwegingen weer dat ons college heeft gevolgd om te komen tot speerpunten voor de Regionale Samenwerkingsagenda (Rsa) 2019 - 2022.

A. Algemeen

Zienswijze uitwerking speerpunten

De Rsa 2015 – 2018 bevatte 20 speerpunten die zijn uitgewerkt in 9 programma's en zo'n 50 projecten. De behoefte van het algemeen bestuur (AB) is om het aantal speerpunten en projecten terug brengen, zodat de raden zich kunnen richten op de centrale opgaven uit de regio. In het algemeen bestuur (AB) van de Regio is gesproken over maximaal 6 speerpunten. We onderschrijven dit streven naar meer focus en zijn uiteindelijk uitgekomen op 7 speerpunten.

Een regionaal speerpunt is, wat ons college betreft, een urgente maatschappelijke opgaven waarvoor regionale samenwerking nadrukkelijk meerwaarde heeft en waarvan nog niet duidelijk is uitgekristalliseerd wat de beste manier is om deze opgaven te adresseren. Door zo'n onderwerp als speerpunt te benoemen wordt het gezamenlijk zoeken naar een passende koers en het adequaat adresseren ervan versterkt.

Opgaven die niet voldoen aan deze criteria, zijn wat ons betreft geen speerpunt. Dit wil niet zeggen dat ze geen onderwerp zijn van regionale samenwerking, maar wel dat ze geen bijzondere aandacht of focus behoeven.

Een andere manier om meer focus aan te brengen is, wat ons college betreft, het strikter leggen van de relatie tussen speerpunten, programma's en projecten. Een speerpunt staat voor ons, zoals aangegeven, voor een urgente maatschappelijke opgave. Deze opgave kan enkelvoudig zijn of meervoudig. We vinden het belangrijk dat een enkelvoudige maatschappelijke opgave, in de vorm van een project met een duidelijke doelstelling wordt gerealiseerd. Bij een brede meervoudige opgave, zoals duurzaamheid, past een programma met meer een globale doelstellingen zoals energieneutraal in 2030 en toename biodiversiteit. Zo'n programma kan bestaan uit verschillende en onderling samenhangende projecten. Bij de speerpunten die we voorstellen geven we daarom ook aan op welke wijze deze speerpunten naar ons idee het best uitgevoerd kunnen worden: door een programma of door een project.

B. Voorgestelde speerpunten

Bij de door ons voorgestelde speerpunten voor de Rsa 2019 – 2022 volgen we de indeling van programma's zoals de Regio deze op dit moment hanteert. We laten alle programma's de revue passeren en geven bij elk programma aan welke opgaven op dit vlak spelen. Vervolgens geven we aan welke opgaven ons inziens een speerpunt moet zijn voor de samenwerkingsagenda van de Raden. Dit zijn de opgaven die we beoordelen als maatschappelijk zwaarwegend, als opgaven waar regionaal optrekken meerwaarde heeft en waarvoor nog geen passende oplossing is gevonden.

1. Bescherming en opvang

De regionale samenwerking op het vlak van bescherming en opvang loopt goed. Met de uitvoering van het beleidsplan Bescherming en Opvang worden de ontwikkelopgaven op dit vlak adequaat geadresseerd. Er is wel een knelpunt op dit vlak: de verstopping van de uitstroom beschermd wonen. Vanuit het programma Bescherming en Opvang is gewerkt aan meer mogelijkheden om uit te stromen naar een zelfstandig huurwoning met 24 uurszorg in de wijk. Deze aanpak werkt. De bottleneck is echter het gebrek aan goedkope huurwoningen. De mensen die uit kunnen stromen, kunnen niet weg kunnen omdat er geen huis voor ze is. Daarmee houden ze plekken bezet voor mensen op de wachtlijst. Het aanpassen van de urgentieregeling wordt voorbereid. Dit is onvoldoende om de gewenste doorstroming te realiseren.

We vinden dat dit specifieke knelpunt aandacht verdient en meegewogen moet worden bij bouwen en wonen, maar niet dat het een apart speerpunt moet zijn op het gebied van bescherming en opvang.

Conclusie: geen speerpunt op het vlak van bescherming en opvang.

2. Bouwen en wonen

Als samenwerkende gemeenten in de regio moeten we een antwoord geven op de vraag welke ruimte we – in de toekomst – willen reserveren voor wonen in relatie tot andere opgaven: landschap, economie, mobiliteit en de energieopgave. Een heldere positie draagt in positieve zin bij aan de gesprekken die we voeren in de MRA. Het is daarom goed de positiebepaling op dit vlak als regionaal speerpunt op te voeren. We denken dat deze opgave het best kan landen in een project regionale Omgevingsvisie en geen speerpunt is op het terrein van bouwen en wonen. In een Omgevingsvisie geven we aan welke ruimte we willen inbouwen voor wonen in relatie tot andere opgaven in het gebied.

Een tweede knelpunt op het vlak van wonen betreft de prestatieafspraken met woningcorporaties. Elke gemeente loopt tegen problemen aan. Een gezamenlijk aanpak is wat ons betreft wel een aandachtspunt maar niet per se speerpunt voor regionale samenwerking. Uiteindelijk is het de verantwoordelijkheid van de lokale overheden om prestatieafspraken te maken.

De regionale woonvisie is wat ons betreft ondersteunend aan de lokale woonvisie. Daarom is wonen voor ons geen speerpunt van regionale samenwerking.

Conclusie: we stellen geen speerpunt voor op het vlak van bouwen en wonen. Het vraagstuk van de ruimte die we moeten reserveren voor wonen in onze regio (inclusief huurwoningen voor mensen die uitstromen uit beschermd wonen) moet worden gezien in samenhang met de andere vraagstukken rondom ruimte. Het moet daarom onderdeel worden van de regionale Omgevingsvisie.

3. Cultuur en recreatie

We benutten de positie van de regio als toeristische en recreatieve bestemming onvoldoende. We zien cultuur en cultureel erfgoed als een kans om toerisme op een bij de regio passende manier (met nadruk op kwaliteit) te bevorderen. We vinden dat we voort moeten gaan op de weg van regionale samenwerking die we zijn gestart met de Rsa 2015 - 2018. Hierbij hebben we het accent gelegd op het promoten van de Gooi en Vechtstreek als één gebied. Gezien de groei van het toerisme en recreatie en het belang hiervoor voor de economie in de regio, is promotie van de Gooi en Vechtstreek als aantrekkelijke bestemming daarom een speerpunt.

We willen melden dat de inzet van cultuur en cultureel erfgoed ten behoeve van toerisme en recreatie onverlet laat dat cultuur een zelfstandige waarde vertegenwoordigt en voor inwoners een verbindende kracht vormt, die we willen blijven koesteren. Er zijn voor de gemeente meerdere redenen om aandacht te besteden aan cultuur en cultureel erfgoed, los van de effecten op toerisme. Dit zien we echter vooral als lokale opgaven en stellen we daarom niet voor als een speerpunt voor regionale samenwerking.

Conclusie: het aantrekken van kwaliteitstoerisme is speerpunt.

4. Economie en innovatie

Onze regio heeft belang bij economische groei, met name bij de toename van het aantal banen in de regio. Economische ontwikkeling vindt vooral plaats op de schaal van de MRA. Op dit niveau moeten we als gemeenten investeren. Een uitgewerkte en zichtbare Triple Helix benadering op regionale schaal kan zowel het dossier economie als het dossier werk en inkomen een stap verder helpen.

De Triple Helix benadering houdt in dat netwerken van bedrijven, gemeenten en onderwijs samenwerken aan een economische krachtige regio en een inclusieve arbeidsmarkt. Het vorm geven aan de Triple Helix benadering is daarom voor ons een speerpunt. Dit speerpunt moet gestalte krijgen in samenspraak met ondernemers en onderwijs (inclusief kennisinstituten).

Daarnaast is duidelijk dat ondernemen ruimte vraagt. Het stimuleren van de regionale economie vraagt om ruimte voor werklocaties. Dit onderwerp hoort onderdeel is wat ons betreft geen zelfstandig speerpunt op het vlak van economie en innovatie, maar hoort onderdeel te zijn van een regionale Omgevingsvisie.

Conclusie: het versterken van de samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs met als doel het versteken van de economie en het bevorderen van de inclusieve arbeidsmarkt is een speerpunt. Het ruimtevraagstuk rond economische ontwikkeling is een onderdeel van de regionale Omgevingsvisie.

5. Gezondheid en ondersteuning

Op het vlak van maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zien we geen dringende opgaven. De regionale processen op dit vlak lopen goed. De opgave is vooral een lokale: hoe zorgen we ervoor dat we een sterke sociale basis creëren waardoor maatschappelijke ondersteuning vanuit de overheid minder snel nodig is. Daarentegen zien op het vlak van gezondheid een drietal meer specifieke opgaven die regionaal mogelijk extra aandacht vragen. We laten deze opgaven de revue passeren.

Ten eerste is vanuit gemeenten en GGD ingezet op het verspreiden van het gedachtegoed positieve gezondheid, dat sterk appelleert aan het grip krijgen op de eigen gezondheid, ook in relatie met effecten op zorg, arbeid en relaties. Het verder verspreiden en gebruiken van dit gedachtegoed vinden we wel belangrijk maar is voor ons onvoldoende urgent om als een speerpunt aan te merken.

Ten tweede zien we een zorgelijke ontwikkeling als het gaat om drugsgebruik en de effecten op veiligheid en milieu. Hoewel deze ontwikkeling zorgelijk is, menen we dat de aandacht hiervoor al voldoende is en willen we hier geen regionaal speerpunt van maken.

Tenslotte zien we in onze regio ontwikkelingen vanuit ziekenhuis Ter Gooi in de richting van regionale zorgcentra (centra die zorg bieden die het midden houdt tussen ziekenhuis- en huisartsenzorg). Gemeenten zijn hier in meer of minder mate afzonderlijk bij betrokken maar niet in regioverband. Regionale samenwerking heeft hier echt meerwaarde. Voor ons zijn goed bereikbare regionale zorgcentra ('anderhalve lijns zorg') in de Regio daarom een speerpunt.

Conclusie: het realiseren van een goed bereikbare regionale zorgcentra in onze regio is een speerpunt

6. Jeugd en onderwijs

Op het vlak van jeugd is de opgave om de samenwerking met onderwijs te versterken en hebben wij net als andere gemeenten te maken met een groeiend beroep op jeugd-ggz. Hiervoor zijn plannen opgesteld: de samenwerkingsagenda gemeente – onderwijs en de innovatie agenda jeugd. De koers die hierin is uitgezet ondersteunen wij. We vinden het wel belangrijk om de stappen die gezet worden om de knelpunten op te lossen en de samenwerking met onderwijs te versterken goed te volgen. Daarom zijn jeugd en onderwijs voor ons een speerpunt. Het accent ligt hierbij op het doen, de uitvoering.

We vragen binnen dit speerpunt speciaal aandacht voor een groep kinderen waar op dit moment onvoldoende systematisch oog voor is: Kinderen van ouders met ernstige psychische problemen en/of verslaving.

Conclusie: de uitvoering van de innovatie agenda jeugd en de samenwerkingsagenda gemeente – onderwijs is een speerpunt.

7. Milieu en duurzaamheid

De duurzaamheidsopgave is omvangrijk en urgent en vraagt samenwerking op alle schaalniveaus ook op het niveau van de regio. In de regionale samenwerking moet het accent liggen op energietransitie, circulaire economie, klimaatadaptatie en biodiversiteit, ondergebracht in een samenhangend programma duurzaamheid. Binnen dit kader moet er ook aandacht zijn voor leefbaarheidsaspecten: de geluid- en milieunormen die we in de regio hanteren.

Conclusie: de realisatie van een samenhangend programma duurzaamheid is speerpunt

8. Ruimte en mobiliteit

Op het vlak van ruimte en mobiliteit zien we drie grote uitdagingen die vragen om een regionale benadering. In de eerste plaats heeft de regio belang bij goed ov en een goede bereikbaarheid voor spoor en weg. Er is een gezamenlijk streven opgesteld naar aanleiding van het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam. De realisatie daarvan vraagt om eendrachtig samenwerken en lobby bij hogere overheden. Daarbij helpt het wanneer we een regiovisie opstellen die snelfietspaden, ondertunneling en de ov-concessie omvat. Daarbij moet aandacht zijn voor de bereikbaarheid van de kleinere kernen, zoals Muiden en Muiderberg. Het opstellen van een regiovisie mobiliteit is voor ons een speerpunt.

De tweede opgave betreft de omgang met landschap. We moeten ontwikkeling rond duurzaamheid, wonen, mobiliteit en economie steeds toetsen aan landschap (behoud en kwaliteit). Deze opgave willen we daarom een plek geven in de regionale Omgevingsvisie.

We komen nu als vanzelf bij de derde opgave op het vlak van ruimte en mobiliteit. Deze opgave zijn we al eerder tegengekomen en zien we als overkoepelend. We moeten inzetten op een regionale Omgevingsvisie, oftewel een gedeeld en gedragen beeld van de gewenste ontwikkeling van de regio Gooi en Vechtstreek op het terrein van wonen, duurzaamheid, economie, mobiliteit en landschap. Met een integrale visie op de toekomst van ons gebied vergroten we de effectiviteit van het samenwerken en de kracht van de regio ten overstaan van medeoverheden en andere partners. Voor ons is het werken aan een regionale Omgevingsvisie daarom prioriteit nummer 1.

Naast deze hoofdogaven vragen we aandacht voor de realisatie van een distributiecentrum voor goederen in onze regio, zodat we het vrachtverkeer in kernen sterk kunnen beperken. Dit past bij het accent dat we leggen op leefbaarheid. Dit aandachtspunt krijgt wat ons betreft een plek in de regionale Omgevingsvisie.

Conclusie: Het opstellen van een visie op mobiliteit is voor een speerpunt.

Het opstellen van een regionale Omgevingsvisie is voor ons een speerpunt. Dit speerpunt omvat een perspectief op de gewenste gezamenlijke ontwikkeling van duurzaamheid, leefbaarheid, landschap, mobiliteit en wonen. Dit speerpunt heeft voor ons de hoogste prioriteit.

9. Werk en inkomen

Op het terrein van werk en inkomen is de opgave met name om mensen aan het werk te krijgen. We menen dat een uitgewerkte en zichtbare Triple Helix benadering ook voor dit dossier behulpzaam is. Daarom is het nader vormgeven van deze samenwerking voor ons ook een speerpunt op het vlak van werk en economie. Het regionaal opgestelde arbeidsmarktbe werkingsplan 'samen werken aan werk' 2019-2022 zien we als passend binnen dit streven.

Conclusie: Op het vlak van werk en inkomen stellen we geen afzonderlijk speerpunt voor. Het speerpunt 'vorm geven aan de Triple Helix benadering' dat op het vlak van economie en innovatie is benoemd omvat ook samenwerking op het vlak van werk en inkomen.